

Sygn. akt IV Pa 6/24

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2024 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 7 marca 2024 roku w Sieradzu

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko **Sądowi Rejonowemu w S.**

o wynagrodzenie za pracę

na skutek apelacji pozwanego **Sądu Rejonowego w S.** od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy w Zduńskiej Woli z 22 listopada 2023 roku sygn. akt IV P 130/23 upr

oddala apelację.

Sygn. akt IV Pa 6/24

UZASADNIENIE

W pozwie z 10 października 2023 roku A. P. wniosła o zasądzenie od Sądu Rejonowego w S. - tytułem wyrównania wynagrodzenia za pracę - kwoty 15 418,43 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

- 1 285,84 zł od dnia 11 lutego 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 11 marca 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 9 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 11 maja 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 11 czerwca 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 9 lipca 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 11 sierpnia 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 10 września 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 11 października 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 274,19 zł od dnia 11 listopada 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 10 grudnia 2022 roku do dnia zapłaty,
- 1 285,84 zł od dnia 11 stycznia 2023 roku do dnia zapłaty.

Pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości.

Wyrokiem z 22 listopada 2023 roku, Sąd Rejonowy Sąd Pracy w Zduńskiej Woli zasądził pozwanego Sądu Rejonowego w S.na rzecz powódki A. P. kwotę 15 418,43 zł (piętnaście tysięcy czterysta osiemnaście złotych i czterdzieści trzy grosze) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 lutego 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 marca 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 9 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 maja 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 czerwca 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 9 lipca 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 sierpnia 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 10 września 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 października 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 274,19 zł (jeden tysiąc dwieście siedemdziesiąt cztery złote i dziewiętnaście groszy) od dnia 11 listopada 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 10 grudnia 2022 roku do dnia zapłaty,

- 1 285,84 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 stycznia 2023 roku do dnia zapłaty (pkt 1),

Nakazał pobrać od pozwanego Sądu Rejonowego w S. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli kwotę 1 000,00 zł (jeden tysiąc złotych) tytułem zwrotu opłaty, od uiszczenia której powódka była zwolniona (pkt 2),

Wyrokowi w pkt 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 14 302,96 zł (czternaście tysięcy trzysta dwa złote i dziewięćdziesiąt sześć groszy) (pkt 3).

Wyrok poprzedziły następujące ustalenia i rozważania sądu I instancji:

Powódka jest sędzią Sądu Rejonowego w S.. W roku 2022 otrzymywała wynagrodzenie za pracę ustalone w oparciu o przeciętne wynagrodzenie z II kwartału roku 2020 (ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego) - na podstawie art. 8 ustawy z 17 grudnia 2021 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022. Gdyby wynagrodzenie wypłacano powódce w wysokości, o której mowa w art. 91 § 1 c ustawy z dnia 27

lipca 2001 r. -Prawo o ustroju sądów powszechnych, w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku, otrzymałaby je w kwocie wyższej o 15 418,43 zł.

Stan faktyczny dla sądu pierwszej instancji nie był sporny. Strona pozwana nie kwestionowała stażu pracy powódki oraz wysokości wywiedzionych przez nią roszczeń.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości. W pierwszej kolejności sąd podniósł, że zasady ustalania wynagrodzeń sędziów sądów powszechnych zostały uregulowane w art. 91-91a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 365 z późn. zm.). Wysokość wynagrodzenia sędziów, zajmujących równorzędne stanowiska sędziowskie, różnicuje staż pracy lub pełnione funkcje (art. 91 § 1 u.s.p.). § 1 c art. 91 stanowi, że podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53), z zastrzeżeniem § 1d. Stosownie do § 1d cytowanego przepisu, jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 1c, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego - przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w dotychczasowej wysokości. Z kolei art. 91 § 2 u.s.p. stanowi, że wynagrodzenie zasadnicze sędziego określa się w stawkach, których wysokość ustala się z zastosowaniem mnożników podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego, o której mowa w § 1c. Stawki wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach sędziowskich oraz mnożniki, służące do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego sędziów w poszczególnych stawkach, określa załącznik do ustawy.

W roku 2020, ustawodawca - w co do zasady epizodycznej regulacji - ustawie z 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. z 2020 r. poz. 2400), zmodyfikował ustrojowy schemat kształtowania wynagrodzenia sędziego, określając (art. 8), że podstawę jego wyliczenia stanowić będzie przeciętne miesięczne wynagrodzenie z II kwartału roku 2019 ogłaszane w trybie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Analogiczne rozwiązanie - stanowiące odstępstwo od uzależnienia wysokości wynagrodzenia sędziego od przeciętnego wynagrodzenia za II kwartał roku poprzedniego - powielono w ustawie z 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2445). W kolejnym roku, ustawodawca zdecydował się powiązać wysokość wynagrodzenia sędziego z kwotą 5 444,42 zł, wprost określoną w art. 8 ustawy z 1 grudnia 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023. W wypadku zastosowania przepisów ustrojowych, pobory ustalano by w korelacji z kwotą 6.156,25 (przeciętne miesięczne wynagrodzenia w II kwartale 2022 r.).

Z powyższego wynika, wskazał sąd, że w trzech kolejnych latach wprowadzono istotne i to niekorzystne z punktu widzenia zatrudnionego, odstępstwa w zakresie kształtowania jego wynagrodzenia. Jednocześnie ustawodawca nie dokonał zmian w ustawie ustrojowej, w tym formalnie nie zawiesił i nie uchylił żadnego z zawartych w niej przepisów. Oczywistym jest, iż w sytuacji wątpliwości dotyczącej mocy obowiązującej przepisów o sprzecznej treści, zawartych w aktach prawnych wydanych w różnym czasie i w wypadku, gdy przepisy późniejsze nie uchylają wcześniejszych, należy przyznać prymat przepisowi późniejszemu (lex posteriori derogat legi priori) - uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1993 r., I PZP 12/03 nie publ, wyrok z dnia 12 kwietnia 1994 r., I PRN 12/94, OSNAPiUS 1994/4/61, z dnia 21 czerwca 1994 r., I PRN 38/94, OSNAPiUS 1994/10/162). Nie oznacza to jednakże, iż Sąd pozbawiony jest prawa do oceny, czy „nowe” regulacje pozostają w zgodności z normami rangi konstytucyjnej. Skoro Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej, jej przepisy stosuje się bezpośrednio, zaś sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP), to istnieje możliwość samodzielnego dokonania przez sąd oceny zgodności przepisów ustawowych z Konstytucją na użytek rozpoznawanej sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2016 roku, III KRS 45/12, Lex nr 2288955). Obowiązkiem sądów jest wymierzanie sprawiedliwości (art. 10 ust. 2 i art. 175 ust. 1 Konstytucji). Sędzia nie może stosować ustaw bez uwzględnienia kontekstu konstytucyjnego. W konsekwencji, w jednostkowej sprawie, Sąd może odmówić stosowania przepisu ustawy lub rozporządzenia, jeżeli stwierdzi jego sprzeczność z prawem hierarchicznie

wyższym. Nie narusza to kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, który ma inny przedmiot orzekania (art. 188 Konstytucji) - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2012 roku, III PK 87/11 LEX nr 1619703. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wywołuje ten skutek, że zakwestionowane przepisy tracą moc z chwilą wskazaną przez Trybunał, podczas gdy stwierdzenie takiej niezgodności przez sąd jest podstawą do odmowy zastosowania zakwestionowanego przepisu w toku rozpoznawania określonej sprawy, pomimo, że formalnie przepis ten pozostaje w systemie prawnym.

Od czasu wejścia w życie noweli z 20 marca 2009 r. (Dz. U. Nr 56, poz. 459), jak sygnalizowano na wstępie, wynagrodzenia sędziów ustalane są jako niewaloryzowany iloczyn przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale roku poprzedzającego i stosownego mnożnika, podczas gdy wcześniej był to, podlegający waloryzacji, iloczyn kwoty bazowej i owego mnożnika. Ustawodawca przyjął więc - jako instrument urealniania płac - nie waloryzację, lecz koncepcję progresywnego wynagrodzenia, stanowiąc jednocześnie, że w razie zmian niekorzystnych (obniżenia się wynagrodzenia w II kwartale w stosunku do roku poprzedniego) wynagrodzenia sędziów pozostają na niezmiennym poziomie (art. 91 § 1d u.s.p.). Oczywistym celem tych przepisów jest uniezależnienie wysokości wynagrodzeń sędziów, mających odpowiadać godności urzędu (art. 178 ust. 2 Konstytucji), od wahań koniunktury gospodarczej, w tym przejściowych trudności finansowych kraju. Sędziowie są jedyną grupą zawodową w Polsce, której Konstytucja gwarantuje prawo do wynagrodzenia „odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków”. Art. 178 ust. 2 ustawy zasadniczej wyznacza, chociaż w sposób mało precyzyjny, pewien konieczny standard, który musi być respektowany przez ustawodawcę przy ustalaniu ustawowych zasad wynagradzania sędziów (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 października 2000 r., sygn. P 8/00, OTK ZU nr 6/2000, poz. 189). W istocie to właśnie powiązanie wynagrodzeń sędziów z przeciętnym wynagrodzeniem - chroni je przed związanym z inflacją spadkiem siły nabywczej, a dzięki mechanizmowi swoistej samoczynnej podwyżki wynagrodzenia zasadniczego i dodatków funkcyjnych - gwarantuje, że wynagrodzenie wzrośnie w wypadku dobrej kondycji gospodarki narodowej. Celem mechanizmu jest nie tylko odniesienie wynagrodzeń sędziów do obiektywnego wskaźnika, ale i uniezależnienie procesu ich ustalania od ingerencji władzy wykonawczej i ustawodawczej. Przy takim założeniu, zmiana zasad wynagradzania w epizodycznych ustawach o budżecie, jawi się jako oczywiście sprzeczna z art. 178 ust. 2 Konstytucji. W tym kontekście powódka słusznie powołuje argumentację zawartą w uzasadnieniu do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 grudnia 2012 roku wydanego w sprawie K 1/12. Konstrukcja sporu w wymienionej sprawie była co do zasady analogiczna. Kwestionowaną ustawą o budżecie ustawodawca unormował bowiem podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego oraz sędziego Sądu Najwyższego (art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1) w roku 2012, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. Odstąpiono tym samym od ogólnej zasady ustalenia wynagrodzenia w korelacji do przeciętnego wynagrodzenia z II kwartału roku poprzedniego. W sferze faktycznej wynagrodzenia tej grupy pozostały w 2012 r. na tym samym poziomie, co w 2011 r. Trybunał Konstytucyjny uznał zakwestionowaną regulację, polegającą w istocie na jednorocznym „zamrożeniu” wynagrodzeń, za zgodną z Konstytucją. W dużej mierze, jak uzasadniał, stanowisko to było efektem incydentalnego charakteru rzonego rozwiązania oraz uwzględniało trudną sytuację finansową państwa, zagrażającą równowadze budżetowej, stanowiącej wartość konstytucyjną, konkurencyjną wobec wartości określonych w art. 178 Konstytucji. Jednocześnie organ uszczegółowił warunki, od wystąpienia których uzależniona jest skuteczność następczych działań legislacyjnych ustawodawcy. W ocenie Trybunału:

- wynagrodzenia powinny być kształtowane w sposób wykluczający jakąkolwiek uznaniowość ze strony władzy wykonawczej,
- wynagrodzenia powinny w dłuższym okresie czasu wykazywać tendencję wzrostową, nie mniejszą, niż przeciętne wynagrodzenie w sferze budżetowej,
- w trudnej sytuacji budżetu państwa wynagrodzenia powinny być bardziej, niż wynagrodzenia wszystkich innych funkcjonariuszy i pracowników sfery budżetowej - chronione przed nadmiernie niekorzystnymi zmianami,
- niedopuszczalne jest obniżenie w drodze normatywnej nominalnej wysokości wynagrodzenia, z wyjątkiem sytuacji, o której stanowi art. 216 ust. 5 Konstytucji (przekroczenia konstytucyjnego limitu zadłużenia).

Trybunał podkreślił, że w demokratycznym państwie prawa, opartym na trójpodziale władz, nie jest dopuszczalne, by jedna z nich, była przez pozostałe władze osłabiana, co mogłoby w konsekwencji prowadzić do uzależnienia od pozostałych władz i obniżyć jej autorytet. Wskazano w szczególności, że zamrożenie wynagrodzeń może być tolerowane tylko wyjątkowo i nie może w żadnym wypadku stać się ono systematyczną praktyką.

Już tylko w oparciu o powołane konstatacje, nie do pogodzenia z wartościami konstytucyjnymi pozostaje trzykrotne odstępianie przez ustawodawcę od ustrojowego modelu wynagradzania sędziów. Jak wskazują ustalenia w przedmiotowej sprawie, powódka w okresie od stycznia do grudnia 2022 roku, w związku z postanowieniami ustaw o budżetowych, „utraciła” około 16 tys. zł. W ocenie Sądu, takie działanie ustawodawcy całkowicie przeczy zasadzie z art. 178 Konstytucji.

Zdaniem Sądu Rejonowego, niekorzystna zmiana w zakresie wynagradzania sędziów w latach 2020 -2023, nie daje pogodzić się również z art. 2 ustawy zasadniczej. Zgodnie z jego treścią Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. W świetle tej zasady, adresaci norm prawnych mają prawo oczekiwać, że regulacje prawne nie będą zmieniane na ich niekorzyść w sposób arbitralny, w oderwaniu od innych uchwalanych w tym samym okresie regulacji prawnych. Z jednej strony prawodawca odchodzi od ukształtowanych, stabilnych zasad wynagradzania sędziów, z drugiej zaś podwyższa uposażenia innych grup zawodowych. Dla przykładu, „ograniczenia budżetowe” nie przeszkodziły przyjęciu rozwiązań zawartych w ustawie z 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1834), która zmieniła ustawę z 21 listopada 2021 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1282, ost.zm. Dz. U. z 2021 r. poz. 1834). Ustawa nowelizująca i nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 1960) weszły w życie 1 listopada 2021 roku. Ze wskazaną datą wprowadzono istotne zmiany dotyczące wynagrodzeń osób wchodzących w skład organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego oraz diet radnych, zwiększając wartość ich uposażeń. Minimalne wynagrodzenie ww. osób nie może być niższe niż 80% maksymalnego wynagrodzenia określonego dla poszczególnych stanowisk w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 1 tejże ustawy. Ustalono przy tym, że maksymalne wynagrodzenie na danym stanowisku stanowi suma maksymalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego oraz maksymalnego poziomu dodatku funkcyjnego, a w przypadku wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), starostów oraz marszałków województwa także kwoty dodatku. Po drugie podniesiono poziom maksymalnego wynagrodzenia ww. osób decydując, że nie może ono przekroczyć w okresie miesiąca 11,2-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Przed nowelizacją maksymalny poziom nie mógł przekroczyć 7 krotności kwoty bazowej. W ustawie budżetowej na rok 2021 kwota ta została określona na poziomie 1 789,42 zł. Oznacza to wzrost maksymalnego wynagrodzenia z 12.525,94 zł na 20.041,50 zł. Ustawa nowelizująca dokonała także zmian we wszystkich trzech ustrojowych ustawach samorządowych w zakresie maksymalnego poziomu diet przysługujących radnym. Po nowelizacji wysokość diet przysługujących radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie 2,4 krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1658). Tym samym maksymalna dieta radnego może wynieść 4.294,61 zł zamiast dotychczasowych 2.684,13 zł (1,5 krotności kwoty bazowej). Także w tym przypadku znowelizowane przepisy mają zastosowanie do ustalania wysokości diet od dnia 1 sierpnia 2021r. Na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r., (Dz. U. z 2021 r. poz. 1394) z dniem 1 sierpnia 2021 r. zmieniono rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Jego zapisy w sposób istotny zwiększyły mnożniki kwoty bazowej, stanowiącej podstawę ustalenia wartości uposażenia osób nim objętych. Wreszcie z mocy ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1834) ze skutkiem od 1 listopada 2021 r. zwiększono wartość uposażenia Prezydenta RP.

Biorąc pod uwagę opisane nowelizacje, trudno mówić o konsekwencji ustawodawcy i korelacji między uzasadnieniem ustaw okołobudżetowych, a faktyczną sytuacją gospodarczą. Dowolność i uznaniowość działania prawodawcy stanowi jednoznaczne odstępstwo od zasady wynikającej z art. 2 Konstytucji.

Reasumując, Sąd Rejonowy uznał, iż przepisy okołobudżetowe, stanowiące podstawę wypłacanych powódce w roku 2022 wynagrodzeń są sprzeczne z omówionymi art. 178 ust. 2 i art. 2 ustawy zasadniczej. Sąd podkreślił, że nie pozbawia ustawodawcy prawa do kształtowania wynagrodzenia osób zatrudnionych w szeroko rozumianej sferze publicznej, w tym sędziów. Zdaniem Sądu, wprowadzenie ewentualnych zmian winno nastąpić w drodze nowelizacji ustawy ustrojowej, nie zaś w oparciu o epizodyczne, z istoty swej jednorazowe regulacje okołobudżetowe.

W rezultacie powyższych rozważań Sąd uznał za uzasadnione wyrównanie wynagrodzenia powódce zgodnie z brzmieniem art.91-9 la ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych. Wysokość żądania za poszczególne miesiące wykazano załączonymi do pozwu zestawieniami i nie była ona kwestionowana. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. zasądzając je od dnia następującego po dniu wymagalności roszczenia. Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty stanowiącej miesięczne wynagrodzenie powódki (art. 477² k.p.c.). O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Wysokość opłaty, od uiszczenia której powódka była zwolniona, ustalono na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2022 roku, poz. 1125 - tekst jednolity).

Z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego w całości nie zgodził się pozwany i wywiódł apelację, gdzie zarzucił:

1. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 91 § 1 c ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U.2023.217 t.j. z dnia 2023.02.02 w brzmieniu obowiązującym w 2022 roku, zwaną dalej u.s.p.) przez jego niezasadne zastosowanie w sytuacji, gdy zastosowanie w sprawie winny mieć przepisy art. 8 i 9 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz.U.2021.2445 z dnia 2021.12.28, zgodnie z prymatem zasady *lex specialis derogat legi generali*, co w konsekwencji spowodowało wydanie zaskarżonego wyroku.

2. Naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego i przyjęcie w sposób dowolny, z przekroczeniem zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, że w niniejszej sprawie zastosowanie miały przepisy u.s.p., a nie przepisy ustawy okołobudżetowej, co w konsekwencji spowodowało błąd w ustaleniach faktycznych i wydanie zaskarżonego wyroku.

Wobec powyższego, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, alternatywnie, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. Wstrzymanie rygoru natychmiastowej wykonalności określonego w pkt 3 zaskarżonego wyroku do czasu uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że pozwanemu trudno zgodzić się ze stanowiskiem Sądu, który powołuje się w swojej argumentacji na zasadzie *lex posteriori derogat legi priori*, zgodnie z którą wywiódł, że przepisy u.s.p. jako ustawa obowiązująca wcześniej aniżeli ówczesnie uchwalona ustawa okołobudżetowa na 2022 rok ma pierwszeństwo w stonowaniu przepisów. Drugim argumentem Sądu *meriti* było to, że ustawodawca nie dokonał zmian w ustawie ustrojowej, w związku z którymi doszłoby do zawieszenia i uchylenia przepisów z ustawy u.s.p. stanowiących podstawę do wyliczenia wynagrodzenia należnego sędziom. Wskazać jednak należy na to, że przepisy ustawy okołobudżetowej są przepisami natury specjalnej, mającymi moc kształtowania ładu prawnego zależnie od możliwości budżetowych. Zauważyć należy, że wiele regulacji prawnych uzależnionych jest od zmiennych stawek przewidzianych przepisami szczególnymi, np. są uzależnione od stawki miesięcznej płacy minimalnej, która jest ustalana zwyczajowo wraz z nowym rokiem budżetowym. Zdaniem strony pozwanej przepisy ustawy okołobudżetowej względem przepisów ustawy u.s.p. stanowią one *lex specialis*, w związku z czym zgodnie z zasadą *lex specialis derogat legi generali* zastosowanie będą mieć przepisy ustawy okołobudżetowej jako przepisy szczególne. To stanowi wprost naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało wpływ na treść wydanego orzeczenia. W związku z niedostrzeżeniem

powyższego sąd meriti zdaniem strony pozwanej dopuścił się również błędu w ustaleniach faktycznych i wzięła za podstawę prawną przepisy u.s.p. mimo istnienia regulacji szczególnej przypisanej na dany rok budżetowy. Ponadto w uzasadnieniu sąd wskazał, że stabilność wynagrodzenia sędziów stanowi podstawę godności urzędu, a wysokość tego wynagrodzenia nie może zależeć od koniunktury gospodarczej. Wskazać jednak należy, co pozwany podkreślał w swoim stanowisku, że brak podwyżki wynagrodzenia nie jest zależny od koniunktury gospodarczej, a ponadto nie stanowi on okoliczności, która musi zaistnieć. Nie istnieje w polskim porządku prawnym obowiązek podwyższania wynagrodzenia, zaś brak podwyżki nie należy traktować jako obniżenie wynagrodzenia, które jest niezgodne z Konstytucją RP. W orzeczeniu TK, na które powołał się zarówno sąd, jak i powódka, wskazano, że "zamrożenie", czyli niepodwyższenie wynagrodzeń nie może być uznane za ich "obniżenie". Brak podwyżki nie jest obniżką i nie ma tu znaczenia, że - w związku z inflacją "postępującym spadkiem siły nabywczej pieniądza i związanym z nim wzrostem cen" - następuje pewien spadek możliwości nabywczych sędziów. Okoliczność ta ma istotne znaczenie, ponieważ - zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału Konstytucyjnego (np. powołane wyżej wyroki o sygn. P 8/00 i K 12/03) - obniżenie, w ścisłym tego słowa znaczeniu, to jest obniżenie nominalnej wysokości wynagrodzeń sędziów przez ustawodawcę, dopuszczalne jest dopiero w sytuacji, gdy wartość relacji długu publicznego do PKB przekracza konstytucyjny limit zadłużenia.

Powódka nie zajęła stanowiska co do wywiedzionej apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest niezasadna. Sąd pierwszej instancji wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje oparcie w całokształcie niespornych okoliczności faktycznych sprawy, na co zwrócił już uwagę sąd pierwszej instancji.

Odnosząc się do apelacji należy zauważyć, że pozwany formułuje również zarzuty naruszenia prawa procesowego, a ewentualne podzielenie tych zarzutów miałyby bezpośredni wpływ na prawidłowość dokonanych przez sąd I instancji ustaleń faktycznych. I tak, należy podkreślić, że sąd przeprowadził prawidłowo ukierunkowane postępowanie dowodowe, a zebrany materiał rozważył i ocenił w granicach uprawnienia, jakie daje mu przepis art. 233 § 1 k.p.c., jednocześnie granic tych nie przekraczając. Co ważne w sprawie, wywód przeprowadzony przez sąd pierwszej instancji co do tego, jakie znaczenie nadać zaprezentowanym przez strony dowodom przydatnym do oceny faktycznej i prawnej żądania i jakie z tych dowodów wyprowadzić wnioski, nie poddaje się krytyce. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Zaś, do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby apelujący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, to jest, regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 16 grudnia 2005 roku w sprawie III CK 314/05). Zdaniem Sądu Okręgowego, nie można zarzucić sądowi pierwszej instancji naruszenia powyższych reguł. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 15 grudnia 2005 r., I ACa 513/05, LEX nr 186115). W odniesieniu do powyższego, w ocenie sądu odwoławczego, pozwany nie zdołał wykazać, aby sąd I instancji naruszył przepis art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie istotnych ustaleń w sposób sprzeczny z treścią zebranego materiału dowodowego. Przy czym, na potrzeby rozstrzygnięcia, Sąd Rejonowy wystarczająco wyjaśnił dlaczego nie uwzględnił wszystkich zaoferowanych przez pozwane dowodów. Powyższe wynika z dopuszczalnej oceny całości materiału dowodowego i to oceny w granicach uprawnienia, jakie daje sądowi przepis art. 233 § 1 k.p.c. Ostatecznie, zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew zarzutom apelacji, w granicach zaskarżenia, ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy są prawidłowe, przede wszystkim wystarczające, a wyprowadzone z nich wnioski nie budzą zastrzeżeń. W konsekwencji, ustalenia te sąd odwoławczy podziela i przyjmuje za własne, zatem nie powiela (podobnie Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 20 stycznia 2010 r., II PK 178/09, LEX nr 577829; 14 maja 2010 r., II CSK 545/09, LEX nr 602684; 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09, LEX nr 602700; 8 października 1998 r., II KKN 923/97, OSNC 1999 Nr 3, poz. 60).

W ocenie sądu odwoławczego, nie tracąc z pola widzenia treści Wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 listopada 2023 roku sygn. akt K 1/23 (Dz. U. z 15 listopada 2023 roku poz. 2479), gdzie TK orzekł, że art. 8 i art. 9 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 są niezgodne z art. 178 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 1), art. 7 ustawy powołanej w punkcie 1 jest niezgodny z art. 195 ust. 2 Konstytucji (pkt 2), zarzuty apelującego w postaci naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 91 § 1 c ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U.2023.217 t.j. z dnia 2023.02.02 w brzmieniu obowiązującym w 2022 roku, zwaną dalej u.s.p.) przez jego niezasadne zastosowanie w sytuacji, gdy zastosowanie w sprawie winny mieć przepisy art. 8 i 9 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz.U.2021.2445 z dnia 2021.12.28, zgodnie z prymatem zasady *lex specialis derogat legi generali*, co w konsekwencji spowodowało wydanie zaskarżonego wyroku, w całości są chybione. Na potrzeby niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy w pełni akceptuje poglądy prawne i wykładnię stosowania prawa w zakresie wynagrodzenia sędziów, wyrażone przez Sąd Rejonowy. Przede wszystkim, zasady ustalania wynagrodzeń sędziów sądów powszechnych zostały uregulowane w art. 91-91 a w zw. z art. 100 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 365 z późn. zm.). Wysokość wynagrodzenia sędziów, zajmujących równorzędne stanowiska sędziowskie, różnicuje jedynie staż pracy lub pełnione funkcje (art. 91 § 1 u.s.p.). Art. 91 § 1 c cyt. ustawy statuuje zasadę, że podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53), z zastrzeżeniem § 1d. Stosownie do § 1d cytowanego przepisu, jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w §1c, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego - przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w dotychczasowej wysokości. Art. 91 § 2 u.s.p. stanowi, że wynagrodzenie zasadnicze sędziego określa się w stawkach, których wysokość ustala się z zastosowaniem mnożników podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego, o której mowa w §1c. Stawki wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach sędziowskich oraz mnożniki, służące do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego sędziów w poszczególnych stawkach, określa załącznik do ustawy. Sędziemu przechodzącemu lub przeniesionemu w stan spoczynku z powodu wieku, choroby lub utraty sił przysługuje uposażenie w wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat, pobieranych na ostatnio zajmowanym stanowisku (art. 100§2). Celem tych przepisów było uniezależnienie wysokości wynagrodzeń sędziów, mających odpowiadać godności urzędu (art. 178 ust. 2 Konstytucji), od wahań koniunktury gospodarczej, w tym przejściowych trudności finansowych kraju. Sędziowie są jedyną grupą zawodową w Polsce, której Konstytucja gwarantuje prawo do wynagrodzenia „odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków”. Art. 178 ust. 2 ustawy zasadniczej wyznacza, chociaż w sposób mało precyzyjny, pewien konieczny standard, który musi być respektowany przez ustawodawcę przy ustalaniu ustawowych zasad wynagradzania sędziów (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 października 2000 r., sygn. P 8/00, OTK ZU nr 6/2000, poz. 189). Powiązanie wynagrodzeń sędziów z przeciętnym wynagrodzeniem - chroni je przed związanym z inflacją spadkiem siły nabywczej, a dzięki mechanizmowi swoistej samoczynnej podwyżki wynagrodzenia zasadniczego i dodatków funkcyjnych - gwarantuje, że wynagrodzenie wzrośnie w wypadku dobrej kondycji gospodarki narodowej. Celem tego mechanizmu jest nie tylko odniesienie wynagrodzeń sędziów do obiektywnego wskaźnika, ale i uniezależnienie procesu ich ustalania od ingerencji władzy wykonawczej i ustawodawczej. Już w 2020 roku, pomijając ww. przepisy ustrojowe, ustawodawca, w epizodycznej regulacji - ustawie z 19 listopada 2020r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. z 2020r. poz. 2400), zmodyfikował zagwarantowany schemat kształtowania wynagrodzenia sędziego, określając (art. 8), że podstawę jego wyliczenia stanowić będzie przeciętne miesięczne wynagrodzenie z II kwartału roku 2019 ogłaszane w trybie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podobna, odnosząca się do niniejszego procesu regulacja, znalazła się w ustawie z 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz. U. z 2022r. poz. 2445). W kolejnym roku, ustawodawca zdecydował się powiązać wysokość wynagrodzenia sędziego z kwotą 5444,42zł, wprost określoną w art. 8 ustawy z 1 grudnia 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023. Rację ma więc sąd pierwszej instancji, że w trzech kolejnych latach, w tym w spornym

2022 roku, wprowadzono istotne i to niekorzystne z punktu widzenia zatrudnionego sędziego, odstępstwa w zakresie kształtowania jego wynagrodzenia. Co ważne dla sprawy, ustawodawca nie dokonał jednoczesnych zmian w ustawie ustrojowej, nie zawiesił i nie uchylił żadnego z zawartych w niej przepisów. Oczywistym jest również dla sądu odwoławczego, że w sytuacji wątpliwości dotyczącej mocy obowiązującej przepisów o sprzecznej treści, zawartych w aktach prawnych wydanych w różnym czasie i w wypadku, gdy przepisy późniejsze nie uchylają wcześniejszych, należy przyznać prymat przepisowi późniejszemu (lex posteriori derogat legi priori). Nie oznacza to jednakże, iż sąd pozbawiony jest prawa do oceny, czy „nowe” regulacje pozostają w zgodności z normami rangi konstytucyjnej. W ocenie Sądu Okręgowego, skoro Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej, jej przepisy stosuje się bezpośrednio, zaś sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP), to istnieje możliwość samodzielnego dokonania przez sąd oceny zgodności przepisów ustawowych z Konstytucją na użytek rozpoznawanej sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2016 roku, III KRS 45/12, Lex nr 2288955). Obowiązkiem sądów jest wymierzanie sprawiedliwości (art. 10 ust. 2 i art. 175 ust. 1 Konstytucji). Sędzia nie może stosować ustaw bez uwzględnienia kontekstu konstytucyjnego. W konsekwencji, w jednostkowej sprawie, sąd może odmówić stosowania przepisu ustawy lub rozporządzenia, jeżeli stwierdzi jego sprzeczność z prawem hierarchicznie wyższym. Nie narusza to przy tym kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, który ma inny przedmiot orzekania (art. 188 Konstytucji) - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2012 roku, III PK 87/11 LEX nr 1619703. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wywołuje ten skutek, że zakwestionowane przepisy tracą moc z chwilą wskazaną przez Trybunał, podczas gdy stwierdzenie takiej niezgodności przez sąd jest podstawą do odmowy zastosowania zakwestionowanego przepisu w toku rozpoznawania określonej sprawy, pomimo, że formalnie przepis ten pozostaje w systemie prawnym. Przy takim założeniu, rację ma sąd pierwszej instancji, że zmiana zasad wynagradzania i to w epizodycznej ustawie o budżecie, jawić się musi jako oczywiście sprzeczna z art. 178 ust. 2 Konstytucji. Powódka słusznie powołuje argumentację zawartą w uzasadnieniu do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 grudnia 2012 roku, wydanego w sprawie K 1/12. Tamże, kwestionowaną ustawą o budżecie ustawodawca unormował podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego oraz sędziego Sądu Najwyższego (art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1) w roku 2012, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. Odstąpiono tym samym od ogólnej zasady ustalenia wynagrodzenia w korelacji do przeciętnego wynagrodzenia z II kwartału roku poprzedniego. Trybunał podkreślił, że w demokratycznym państwie prawa, opartym na trójpodziale władz, nie jest dopuszczalne, by jedna z nich, była przez pozostałe władze osłabiana, co mogłoby w konsekwencji prowadzić do uzależnienia od pozostałych władz i obniżyć jej autorytet. Wskazano w szczególności, że zamrożenie wynagrodzeń może być tolerowane tylko wyjątkowo i nie może w żadnym wypadku stać się ono systematyczną praktyką, jak w niniejszej sprawie. Nawiązując do powyższego, należy zaakceptować pogląd Sądu Rejonowego, że nie do pogodzenia z wartościami konstytucyjnymi pozostaje odstępienie przez ustawodawcę od ustrojowego modelu wynagradzania sędziów. Takie działanie władzy ustawodawczej całkowicie przeczy zasadzie z art. 178 Konstytucji. Ma również rację sąd pierwszej instancji twierdząc, że wskazana niekorzystna zmiana w zakresie wynagradzania sędziów w roku 2022, nie daje się pogodzić z art. 2 Konstytucji. Zgodnie z jego treścią, Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. W świetle tej zasady, adresaci norm prawnych mają prawo oczekiwać, że regulacje prawne nie będą zmieniane na ich niekorzyść w sposób arbitralny, w oderwaniu od innych uchwalanych w tym samym okresie regulacji prawnych. Co ważne, z jednej strony prawodawca odchodzi od ukształtowanych, stabilnych zasad wynagradzania sędziów, z drugiej zaś podwyższa uposażenia innych grup zawodowych, jak to przytoczył Sąd Rejonowy. Ostatecznie, Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że przepisy o budżecie, stanowiące podstawę wypłacanych powódce uposażeń w roku 2022, są sprzeczne z art. 178 ust. 2 i art. 2 ustawy Zasadniczej, a wprowadzenie ewentualnych zmian winno nastąpić w drodze nowelizacji ustawy ustrojowej, nie zaś w oparciu o epizodyczne, z istoty jednorazowe regulacje o budżecie. Trybunał Konstytucyjny, w powołanym na wstępie wyroku z 8 listopada 2023 roku, zajął tożsamy pogląd na wysokość wynagrodzenia sędziów w roku następnym, 2023. Przedmiotem zainteresowania Trybunału była podobna konstrukcja prawna, tj. regulacja ujęta w kolejnej czasowo ustawie, ustawie z 1 grudnia 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023. Powód jest sędzią. W roku 2022, otrzymywał wynagrodzenie wyliczone z uwzględnieniem przeciętnego wynagrodzenia z II kwartału roku 2020 na podstawie art. 8 ustawy z 17 grudnia 2021 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022.

Należy jeszcze raz stanowczo podkreślić, że sąd odwoławczy nie neguje, co do zasady, możliwości szczególnego wobec przepisu art. 91 § 1 c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 217), uregulowania waloryzacji wynagrodzeń sędziów, o ile taka szczególna regulacja spełnia standardy konstytucyjne omówione szerzej w uzasadnieniach wyroków Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie K 1/12 (OJ1K-A 2012, nr 11, poz. 134) i z dnia 8 listopada 2023 roku (K 1/23, OTK Z U A/2023, poz. 80). Przepis art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 tego standardu nie spełnił, gdyż, analogicznie jak przepis art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023, nie spełnia wynikającego z art. 178 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i wskazanego w uzasadnieniach przywołanych wyroków Trybunału Konstytucyjnego wymogu kształtowania wynagrodzeń sędziów w sposób wykluczający jakąkolwiek uznaniowość – zarówno wobec całej tej grupy zawodowej - ze strony władzy wykonawczej, jak i w odniesieniu do poszczególnych sędziów. Chociaż art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2022 nie był przedmiotem rozstrzygnięcia wyroku TK z dnia 8 listopada 2023 roku, to w uzasadnieniu tego wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał, że „O ile regulacja rozpatrywana w sprawie o sygn. K 1/12 miała charakter incydentalny, o tyle ma charakter de facto systemowego usankcjonowania rozwiązania de iure incydentalnego. Z uwagi na szczególną formę ustawy o budżecie, która, tak jak ustawa budżetowa, obowiązuje jedynie przez rok budżetowy, nie należy przedmiotu kontroli rozpatrywać bez kontekstu rozwiązań w tym zakresie przyjętych w latach poprzednich. Przepisy ustaw o budżecie na lata 2021-2023 (oraz rozwiązanie przyjęte w projekcie ustawy o budżecie na 2024 r.) w istocie stanowią specyficzne pod kątem zakresów temporalnych nowe zasady ustalania podstawy zasadniczych wynagrodzeń sędziowskich. Rozwiązania unormowane w przedmiocie kontroli, czyli art. 7, art. 8 i art. 9 ustawy o budżecie na 2023 r., nie tylko nie są spójne z rozwiązaniami *lex generalis* zawartymi w prawie o ustroju sądów powszechnych, ustawie o Sądzie Najwyższym oraz ustawie o statusie Sędziów TK, ale także nie są nawet spójne z analogicznymi przepisami ustawy o budżecie na 2021 r. i ustawy o budżecie na 2022 r. Oznacza to, że ustawodawca w tej materii kieruje się daleko posuniętą uznaniowością. Ta uznaniowość nie zapewnia sędziom konstytucyjnych gwarancji wysokości ich przyszłych dochodów oraz nie chroni ich przed potencjalnymi manipulacjami ze strony ustawodawcy. Wobec tego zasady wynagradzania sędziów uregulowane na mocy art. 7, art. 8 i art. 9 ustawy o budżecie na 2023 r. nie spełniają warunków brzegowych określonych w orzecznictwie TK. Na tej podstawie należy uznać, że art. 8 i art. 9 ustawy o budżecie na 2023 r. są niezgodne z art. 178 ust. 2 Konstytucji, a art. 7 ustawy o budżecie na 2023 r. jest niezgodny z art. 195 ust. 2 Konstytucji. ”. W ocenie Sądu Okręgowego, nie tylko argumentację podniesioną przez Trybunał Konstytucyjny należy przenieść odpowiednio do oceny art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2022, ale należy także dostrzec, że Trybunał Konstytucyjny niejako pośrednio, w uzasadnieniu negatywnie ocenił spełnienie tzw. warunków brzegowych określonych w orzecznictwie TK również przez art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2022. Istotne jest również, że to na Sądzie a quo i Sądzie ad quem w niniejszej sprawie spoczywa obowiązek oceny zgodności z Konstytucją art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2022 oraz, w razie negatywnego wyniku takiej kontroli, odmowa zastosowania ww. przepisu: ze względu na bezpośrednie stosowanie Konstytucji (art. 8 ust. 2 in principio Konstytucji RP) oraz podległość Sądu jedynie Konstytucji RP i ustawom (art. 178 ust 1 Konstytucji RP). Uchylenie się od takiej oceny mogłoby w praktyce niweczyć prawo powódki do sądu zagwarantowane w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Co istotne, wątpliwość budzi możliwość dokonania w chwili obecnej takiej oceny przez Trybunał Konstytucyjny. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 59 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, Trybunał na posiedzeniu niejawnym wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał. Trybunał nie umarza postępowania z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 4, jeżeli wydanie orzeczenia w postępowaniu zainicjowanym skargą konstytucyjną jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw (art. 59 ust. 3 ustawy o TK). Jak z kolei wskazał Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie K 18/15 (OTK Seria A 2016, poz. 67), której przedmiotem była skarga Rzecznika Praw Obywatelskich o zbadanie zgodności art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1877) w zakresie dotyczącym Rzecznika Praw Obywatelskich oraz sądów i trybunałów wymienionych w art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.) z art. 2, art. 173 i art. 210

Konstytucji, „Ustawa budżetowa, zawierająca plan finansowy państwa, uchwalana jest na rok budżetowy, którym jest rok kalendarzowy. Z istoty tej ustawy wynika, że z końcem roku budżetowego traci ona moc obowiązującą. Upływ czasu, na jaki uchwalona została ustawa budżetowa, powoduje konieczność wyczerpania środków określonych w budżecie państwa zgodnie z ich przeznaczeniem. Po zakończeniu roku budżetowego wygasają bowiem, co do zasady, tytuły dokonywania określonych w niej wydatków. (...) Utrata mocy obowiązującej całego aktu normatywnego przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny, następująca na skutek uchylecia tego aktu albo upływu czasu, na który został ustanowiony, powoduje umorzenie postępowania na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 3 TKU97. Orzekanie o zgodności z Konstytucją uchylonych przepisów jest dopuszczalne wówczas, gdy - mimo ich uchylecia - mogą być nadal stosowane na podstawie normy intertemporalnej miarodajnej dla danej kwestii (zob. np. wyrok TK z 31 stycznia 2001 r., sygn. P 4199, OTK ZU nr 1/2001, poz 3) albo, gdy wydanie orzeczenia jest konieczne do ochrony konstytucyjnych wolności i praw (art. 39 ust. 3 TKU97).”. Powyższe należy skonfrontować z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2023 roku w sprawie K 1/23. W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny uznał analogiczny przepis art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2023 za niezgodny z przepisem art. 178 ust. 2 Konstytucji RP, czyli przepisem o charakterze ustrojowym, tj. nie dotyczącym konstytucyjnych wolności i praw. Co prawda przedmiotem wniosku Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego było także zbadanie zgodności art. 8 ustawy o budżecie na rok 2023 z art. 31 ust. 3 w związku z art. 178 ust. 2 Konstytucji, a przedmiotem połączonego wniosku Krajowej Rady Sądownictwa było zbadanie ww. przepisu z m.in. art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, ale w tym zakresie postępowanie zostało przez Trybunał Konstytucyjny umorzone. Powyższe rodzi obawy, czy kontrola konstytucyjności art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2022 może być obecnie przedmiotem pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego w trybie przewidzianym w art. 193 Konstytucji RP lub skargi konstytucyjnej przewidzianej w art. 79 Konstytucji RP.

W konsekwencji powyższego, na podstawie art. 385 k.p.c., sąd odwoławczy oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną.